Gutwiński Roman

# SALVANDÆ PRIORITATIS CAUSA.

*Diagnoses nonnullarum algarum novarum in Galicia orientali anno 1890 collectarum.*

SCRIPSIT

ROMAN GUTWINSKI

**Professor c. r. gymnasii Tarnopoliensis**

Die 28 Februarii 1892 rem de algis sub titulo «Materyały do flory glonów Galicyi «Pars III (cum una tabula) conscriptam Commisiæ Physiographicæ Academiæ Litterarum Cracoviensis permisi, in qua re nonnullæ algæ novæ descriptæ et delineatæ sunt. Quoniam autem res hæc non brevi tempore in lucem prodibit, propterea novas algas hic breviter indicare volo.

## Class. CHLOROPHYCEÆ (Knetz. ex parte) Wittr.

### Ordo CONFERVOIDEÆ (Ag.) Falk.

FAM. CLADOPHORACEÆ (Hass.) Wittr.

Gen. *Conferva* L. em. Wille [1881]

**C. Raciborskii** nov. spec. — Conferva luteolo-vel saturate viridis, filamentis æquicrassis simplicibus; cellulis vegetativis cylindraceis

27,6 μ. crassis, 1,55-1,7-plo longioribus. Membrana ad 4,6 μ. crassa, indistincte lamellosa, litteræ H ad instar rupta et secedente. Chlorophora numerosa, disciformia.

*Hab.* in stagno ad «Lelechówka» in agro Leopolitano.

## Ordo CONJUGATÆ (Link) De Bary.

### Fam. DESMIDIACEÆ (Kuetz.) De Bary.

### Gen. *Closterium* Meyen.

**C. didymotocum** Corda *Forma* nob. — Membrana totius cellulæ fusca, obsolete striata, striis 4,34 in 10 μ., apicibus rotundato obtusis (subtruncatis).

Lat. cell. = 48,3 μ.; long. cell. = 320 μ.; lat. apicum 23 μ.

*Hab.* in stagno prope «Grofa» ad «Lomnica» altitudine ca. 1200 m. in montibus Carpathicis (leg. prof. Doct. E. Woloszczak)

### Gen. *Cosmarium* (Corda) Ralfs.

**C. Lagerheimii** nov. spec. — C. paulo longius quam latius, sinu lineari extremo paulo ampliato. Semicellulæ e fronte subtrapezicæ, basi subreniformes, angulis rotundatis, lateribus supra angulos inferiores retusis, apice retuso. In «e latere» circulares, in «e vertice» elongato-ellipticæ utrinque medio tumidulæ. Pyrenoides singuli. Membrana punctata.

Lg. = 21 μ.; lat. 18 μ.; lat. isth. = 5 μ.; crass. = 12 μ.

*C. venustum* Bréb., *C. orthogonum* Delp. β *concinnum* Racib., *C. abruptum* Lund. β *gostyniense* Racib. affinia sunt. A *C. venusto* differt lateribus semel retusis, apice non truncato, sinu et membrana. A *C. orthogono* β *concinno* differt semicellulis in «e latere» et in «e vertice» sinu non acuto et membrana non levi. A *C. abrupto* β *gostyniensi* semicellulis in «e fronte» apices versus angustatis, membrana non luteola diversum est.

*Hab.* in stagno ad «Lelechówka» in agro Leopolitano.

**C. Meneghinii** Bréb. forma **polonica** nob. — Long. = 41 μ.; lat. = 30 μ.; lat. isth. = 7 μ.; lat. apic. = 11 μ.

*Hab.* cum antecedente.

**C. orthogonum** Delp. *Forma* nob. — Forma angulis inferioribus magis rotundatis, membrana punctata.

Long. 32-37 μ.; lat. = 28-30 μ.; lat. isth. = 7-8 μ.; lat. apic. = 17 μ.

*Hab.* eodem loco cum antecedente.

**C. sexnotatum** nov. spec. — C. $^1/_5$ parte longius quam latius, sinu angustissimo lineari, semicell. ellipsoideo-subquadrangularibus, basi recta, angulis inferioribus subrectis, lateribus rectis ante apicem levissime convexis, leniter 4-crenatis, dorso recto 4-crenato. Membrana ad margines una serie granulorum prædita, supra isthmum 3 elevationibus (verrucis) elongatis exornata, supra easdem ad marginem apicalem 3 granulis et inter margines laterales et elevationes medias utrinque iterum 3 granulis exornata. Nuclei amylacei singuli.

Long. =25 μ.; lat. 19 μ.; lat. isth. =5 μ.

*Hab.* in stagno ad « Lelechówka » in agro Leopolitano.

**C. sexangulare** Lund. var. **Reinschii** nov. var. — C. paulo longius quam latius, sinu acuto parum ampliato constrictum, semicellulis subhexagono-subsemicircularibus, dorso truncato, utroque polo magis rotundatis, basi rectis vel subconvexis; membrana subtiliter punctata. *C. galeritum* f. Reinsch Contr. Tab. X, fig. 8 affine vel pæne congruum est.

Long. =37 μ.; lat. =32 μ.; lat. isth. =7 μ.; lat. apic. =11-12 μ.

*Hab.* eodem loco cum antecedente.

**C. genuosum** Nordst. β **minus** nov. var. — Forma dimidio minor, lateribus magis convergentibus indistincte undulatis, membrana glabra.

Long. =32 μ.; lat. =21 μ.; lat. isth. 13 μ.; lat. apic. =14 μ.: crass. =16 μ.

*Hab.* eodem loco cum antecedente.

Ab *Euastro binale β elobato* Lund. differt var. nostra angulis superioribus magis rotundatis, lateribus minus distincte undulatis, isthmo 3-plo latiore et defectu papillæ in medio semicellularum.

**C. Klebsii** nov. spec. — C. sinu lineari extrorsum parum ampliato constrictum, semicellulis dimidio longioribus quam latioribus, depresso subsemicircularibus, apice truncato, in «e vertice» ellipticis utrinque processu nullo. Membrana granulata.

Long. =32 μ.; lat. =30 μ.; lat. isth. =7 μ.; lat. apic. =12 μ.; crass. =16 μ.

*Hab.* in stagno ad «Lelechówka» in agro Leopolitano.

Species nostra *C. Phaseolum* ββ' in Klebs Desm. Ost. pag. 35, Tab. III, fig. 41, descriptum in memoriam valde revocat sed Klebsi forma cum *C. Phaseolo* typico non congruit.

**C. Gregoryi** Roy et Bisset, sec. Roy in litt. ad me datis die 25 Januarii 1892. — Cosmar. parvum, paulo longius quam latius, medio profunde constrictum, sinu lineari angusto. Semicellulæ subtrapezicæ, angulis inferioribus rectis, superioribus subrectis, lateribus biundulatis, undulis magnis; dorso truncato 4-6 undis minutis

prædito. Membrana ad latera 8 seriebus granulorum versus centrum (3 granulis in unaquaque serie) prædita, in medio semicellularum 9 granulis in 3 series dispositis (granula sæpissime indistincta), sub apice 2 seriebus granulorum circiter 6 et 4 in unaquaque ornata. Semicellulæ in «e vertice» ovales, medio utrinque non tumidæ, in «e latere» fere circulares. Crassitudo corporis circiter dimidium diametri longitudinalis, latitudo isthmi circiter triens diametri transversalis corporis. Nuclei amylacei singuli.

Long. = 25-27,5 μ.; lat. = 23-24,5 μ.; lat. apic. = 11,5-13 μ.; lat. isth. = 7-8 μ.; crass. = 12-13 μ.

*Hab.* in Scotia, prope Collieston, et in Braemar in Comitatu Abredonense; ad Aberdour in Comitatu Banff. (leg. Roy). — A *C. calcareo* Wittr. et *C. Kjellmani* Wille β *ornato* Wille differt semicellulis in «e vertice» tumoribus nullis. Specimina, quæ ipse legi et in re de algis supra memorata delineavi, long. = lat. = 28 μ., lat. isth. = 7 μ., lat. apic. 14 μ. habent et quatuor series granulorum indistinctorum (unamquamque granulis quatuor) in medio semicellularum habent. Specimina nostra in stagno ad «Lelechówka» in agro Leopoliensi legi.

**C. retusiforme** (Wille) Gutw. Flora gl. ok. Lwowa 1891 pag. 55, Tab. II, fig. 12. Forma **majus** nov. for. — Differt a typo lateribus semicellularum ante apices lenissime retusis, angulis superioribus non rotundatis, apice angustiore.

Long. = 30 μ.; lat. = 25 μ.; lat. isthm. = 7 μ.; lat. apic. = 9.

*Hab.* in stagno ad «Lelechówka» in agro Leopoliensi.

**C. costatum** Nordst. *Forma* nob. — C. elliptico-quadrangulare, 1,32 longius quam latius, sinu lineari. Semicellulæ rectangulares, angulis inferioribus subrectis, superioribus rotundatis, ambitu 10 crenatæ; crenis lateralibus 3, infimis levissime emarginatis, mediana minore, apicalibus 4 quarum 2 in media parte minores. In «e latere» ad isthmum inflatæ superne subparallele angustatæ et apice truncatæ. Granula in series duplices versus centrum radiantia (granula intima in parte subapicali singula), in centro supra isthmum 7-8 series parum arcuatæ granulorum, unaquæque granulis 4. In «e vertice» ellipticæ, ventricosæ, polos versus protractæ, summo apice concavæ et glabræ.

Long. = 37 μ.; lat. = 28 μ.; lat. isth. = 14 μ.; crass. = 18 μ.

*Hab.* in stagno ad «Lelechówka» cum antecedente.

Forma nostra etiam *C. crenato* f. *tricrenato* Boldt affinis esse videtur, quæ forma Boldtii ob eius verba «in angulis superioribus crenis nullis» potius hic quam ad *C. crenatum* adnumeranda est.

**C. synostegos** Schaar. var. **obtusius** nob. — C. $^1/_6$ parte latius quam longius, profunde sinu lineari angustissimo extremo non vel subampliato. Semicellulæ subhexagonæ, lateribus apices versus retusis, dorso truncato et in media parte indistincte depresso. In «e vertice» angusto ellipticæ medio utrinque angulatim inflatæ ad polos obtuse cuspidatæ. Membrana achroa, glabra. Pyrenoides singuli.

Lg. =14 μ.; lat. =17 μ.; lat. isth. ca. 3 μ.; lat. apic. =10 μ.; crass. =9 μ.

*Hab.* eodem loco cum antecedente.

**C. humile** Gay var. **glabrum** nob. nov. var. — C. sinu angustissimo profundo. Semicellulæ trilobæ, lobis lateralibus bicrenatis, crenis basalibus nonnumquam leniter retusis aut lenissime emarginatis (quasi papillatis), lobis polaribus lateribus perpendiculari adscendentibus, angulis superioribus rotundato-oblique-subtruncatis vel leniter bicrenatis; margine apicali 4 crenato. In «e vertice» ellipticæ medio paullo papillato-angulatim inflatæ. Nuclei amylacei singuli. Membrana (ut videtur) glabra.

Lg. =16-18,4 μ.; Lat. =14-16 μ.; lat. isth. =4,6 μ.; lat. apic. 11-12 μ.

*Hab.* eodem loco cum antecedente.

## Class. BACILLARIEÆ Nitzsch.

### Ordo RHAPHIDEÆ H. L. Sm.

### Fam. NAVICULACEÆ (Kuetz.) Heib. p. p.

Gen. *Navicula* Bory

**N. De-Toniana** nov. spec. (?) — N. sublanceolato-linearis, medio paullulo angulata, apices versus sensim sensimque angustata, ad apices constricta, apicibus productis rotundatis non capitatis; nodulis apicalibus parvis rotundis, nodulo centrali oblongo, linea media duplici, striis radiantibus non punctatis.

*Naviculæ ambiguæ* quod ad staturam adtinet similis, differt latitudine minore et striis convergentibus. Facies connectivalis anguste linearis ad apices paulo angustata, apicibus obtusato-rotundatis.

Long. 41,4 μ.; lat. med. = 10,3 μ.; lat. ante apic. 6,9 μ.; lat. apic. = 3,4 μ.; striæ ca. 7,8 in 10 μ.

*Hab.* in rivulo «Czerniawa» ad «Wolczkowce» in agro Sniatynense.

### Fam. GOMPHONEMACEÆ (Kuetz.) Grun.

#### Gen. *Gomphonema* Ag.

**G. Augur** Ehrenb. var. **podolicum** nov. var. — A typo differt latitudine et striis transversis mediis haud abbreviatis et parallelis non radiantibus.

Long. = 54 μ.; lat. med. = 11,5 μ.; lat. cap. = 9 μ.; lat. ped. = 3,4 μ. striæ = 8,69 in 10 μ.

*Hab.* in stagno ad «Soluki» in agro Leopoliensi.

## Ordo PSEUDO-RHAPHIDEÆ H. L. Sm.

### Fam. EUNOTIACEÆ (Kuetz.) De-T.

#### Gen. *Eunotia* Ehrenb. (ampl.)

**E. Ventriculus** Schum. var. **De-Toniana** nov. var. — E. delicatissime arcuata dorso subplano, ventre in media parte ventricoso leniter inflato et apices versus leniter biundulato, apicibus parum incrassatis obtuso-cuneato-rotundatis.

Lg. = 90 μ.; lat. medii = 7 μ.; lat. ante apic. = 6 μ.; lat. apic. = 7 μ. lat. fac. connect. = 23 μ.; striæ 10,44 in 10 μ.

*Hab.* in «Lelechówka» in agro Leopoliensi inter muscos aquâ rapide fluente irroratos.

### Fam. FRAGILARIACEÆ (Kuetz.) De-T.

#### Gen. *Synedra* Ehrenb.

**S. Sceptrum** Gutw. var. **mesolepta** nov. var. — Differt a typo striis media in parte nullis et latitudine.

Long. = 127 μ.; lat. med. = 9 μ.; lat. ante polos tumidos = 7 μ.; pol. tum. ad 8 μ. lat.; lat. apicul. = 5 μ.; striæ 9,13 in 10 μ.

*Hab.* in «Podluty» ad «Lomnica» in montibus Carpathicis (leg. Prof. doct. E. Woloszczak).

*Tarnopoli die 2. Martii 1892.*

Padova 1892, Tip. del Seminario.